

Kraków, piłka nożna

Nakładem wydawnictwa „Nigdy Więcej” ukazała się arcyciekawa książka, autorstwa Macieja Kozłowskiego, byłego ambasadora RP w Izraelu. Wypełnia ona poważną lukę w zbiorowej pamięci dotyczącej polskiego sportu. Przypomina najpiękniejsze strony tej społecznej aktywności. Opisuje początki piłki nożnej na ziemiach polskich, pierwsze kluby i rozgrywki, przede wszystkim zaś – udział w nich i kluczową rolę mniejszości narodowych.

Od początku III RP na polskich stadionach piłkarskich dochodzi do nasilających się tendencji antysemickich. To, jak podkreśla autor, jedno z niewielu miejsc, gdzie antysemickie hasła są nie tylko propagowane, ale akceptowane przez kluby. Nie ma chyba w środowisku kibiców w Polsce większej obelgi niż „Ty Żydzie”. Ma to swoją głęboką tradycję. Jest jednak w Polsce klub, który

ma zupełnie inną tradycję. Klub w barwach którego z dumą grali Żydzi, którzy z godnością i dumą reprezentowali biało-czerwone barwy. Są dziś symbolami popularnych „Pasów”.

Co ciekawe, wówczas antysemityzm na stadionach nie znajdował szerzej akceptacji wśród kibiców, co więcej, był od razu tępiony. Nie trudno zrozumieć dlatego. Wielu sportowców Żydów reprezentowało polskie barwy, a w klubach sportowych – przynajmniej do drugiej połowy lat trzydziestych – zacierają się różnice nie tylko narodowościowe, ale również klasowe”.

Maciej Kozłowski w pasjonujący sposób zabiera nas w przeszłość, do początków powstania Cracovii, jej nazwy, wymowy symbolicznej pasiastych strojów, a także sylwetki zawodników pochodzenia żydowskiego: Józefa Lustgartena, Ludwika Gintela i Leona Sperlinga, którzy jako reprezentanci kraju zapisali się na trwałe w polskim sporcie. Ciekawostką może być z pewnością fakt, że pierwszą w historii polskiej piłki nożnej bramkę zdobył piłkarz żydowskiego pochodzenia, zawodnik Cracovii, Józef Klotz.

Publikacja skupia się nie tylko na piłce nożnej, choć stanowi jej największą część. Autor przypomina innych wybitnych polskich sportowców, pochodzenia żydowskiego, którzy na trwałe wpisali się do historii polskiego sportu. Zdobywali oni tytuły mistrzów Polski, reprezentowali Polskę na Igrzyskach Olimpijskich, Mistrzostwach Świata i Europy. Z sukcesami.

Ciekawym wątkiem jest przedstawienie kształtowania się klubów żydowskich w Polsce. Ze względu na religię, nie było to łatwe. Jak grzyby po deszczu wyrastały kluby, które zrzeszały olbrzymie rzesze sportowców. „Święta wojna” między Cracovią a Wisłą miała swoje odbicie w dwóch żydowskich klubach krakowskich – Mackkabi i Jutrzenki, które elektryzowały kibiców. Kluby te zdobywały tytuły mistrza Polski.

Książka z pewnością nie tylko dla kibiców Cracovii, ale dla wszystkich kibiców, którzy chcą poznać historię polskiego sportu. Historię inną, wolną od antysemityzmu, uprzedzeń, ksenofobii.

Szkoda tylko, że dzisiejsi kibice zapominają o swojej historii i tradycji.

Przemysław Prekiel

Maciej Kozłowski. „Naród wybrany Cracovia pany. Z wielokulturowej historii polskiego sportu”. Wyd. Stowarzyszenie Nigdy Więcej, Warszawa 2015.